

samling af romaner, som utgifves i vissa årgångar. — [thek.]

ROMANESK, -näs'sk, a. 2. Liknande en roman; äfventyrlig, såsom händelserna i en roman, eller öfverspänd såsom personerna i en sådan, såsom deri skildrade känslor. — *Romaneskt*, adv.

ROMANHJELTE, -ånjäl'te, m. 2. pl. — *hjel-tar*, -HJELTINNA, f. 1. 1) Hufvudperson i en roman. — 2) Person, som i tal och handling söker att likna en sådan.

ROMANISK ell. **ROMANSK**, a. 2. *R-a språk*, som uppkommit genom en blandning af latin och något af de språk, som talades af de i romerska riket invandrande folk. *R-a strängar*, italienska.

ROMANS, romånngs, m. 3. (*Romance*) Rörande berättelse på vers, skriven för att kunna sjungas.

ROMANSTIL, romånst'il, m. sing. Sådan stil, som brukas i romaner.

ROMANTIK, --i'k, f. 3. 1) Det romantiska eller medeltidens och nutidens smak i konst och vitterhet. — 2) Sträfvandet i konst och vitterhet, att befria sig ifrån utländska konstreglors fjättrar, för att gifva sina konst- eller vitterhetsalster mera nationalitet och tidsenlig smak.

ROMANTIKER, romån'tick'r, m. 3. Anhängare af romantiken.

ROMANTISK, romån'tissk, a. 2. (egentl.: författad på ett af de romaniska språken.) 1) Enlig med den kristna medeltidens och nutidens smak i konst och vitterhet. *R. poesi*. — Substantivt säges äfv. *Det r-a* om denna smak. — 2) Skön som beskrifningarne i dikten eller romanen; poetiskt skön. *En r. trakt*. — *Romantiskt*, adv.

ROMB, rå'mmb, m. 3. (grek. *Rhombos*) Rätlinig och liksidig ruta med två spetsiga och två trubbiga vinklar. — Skrifves äfv. *Rhomb*.

ROMBOID, rå'mmbå'jd, m. 3. Rätlinig aflång ruta, som har två spetsiga och två trubbiga vinklar, men endast de motsstående sidorna lika stora.

ROMERSK, rómmärr'sk, a. 2. Som tillhör eller har afseende på Rom och dess folk, tyska riket eller påfve makten. *R-a republiken, folket, riket, rådet*. *R. konung*, konung i Rom eller i tyska riket. *R-a siffror*, sådana som af Romarne brukades (I, II, III, IV, V, &c.). *R. nåsa*, bugtig örnåsa. *R. stil* (i byggnadskonsten), den, i hvilken kapitälerna är sammansatt af den Joniska och Korintiska stilens kapitälerna.

ROMMEL, rå'mmäll, m. (t. *Rummel*, af fr. *Roufle*) Ett antal kort af samma färg, i piket. (Fig. fam.) *Förstå sig på r-n* (uttalas vanligen: rúmmälln), förstå sig på rätta sättet.

ROND, rå'ngd, m. 3. (fr. *Ronde*) Se *Rund*.

RONDO, rå'nddo, n. sing. (ital.; i musik) 1) Ett mindre tonstycke, hvari temat ofta återupprepas. — 2) Slutatsen i en sonat.

RONING, f. 2. Se *Roende*.

ROP, n. 3. 1) Högt, men kort ljud, frambragt genom stark ansträngning af rösten. *Gifva till ett r. af förskräckelse, af glädje*. *R. och skrik*. — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom: Klago-, Glädje-, Segerrop, m. fl. — 2) Brukas i sammansättningar om några djurs läten, t. ex. Korprop. — 3) Auktionistens högljudda upprepande af bud, som göras vid en auktion. *Stanna för r-et*, genom klubbslag få sig tillerkänd den sak, man bjudit på. — 4) (fig.) Ryktbarhet, namnkunnighet; beröm, som af allmänheten tilldelas person eller sak. *Vara, komma i r-et. Vara i r. för lärdom*. — 5) Se *Jagtrop*.

ROPA, v. n. o. a. 1. o. 2. 1) (neutralt) Upp-

gifva ett eller flera rop. Jfr. *Rop*, 1. *R. högt. R. och stoja*. — 2) (neutralt och aktivt) Med ansträngd röst uttala något. *R., att elden är lös. R. i gevär. R. till någon att akta sig. R. hämd*. (Ordspr.) *Som man r-r i skogen, får man svar*, som man talar, så får man svar. *R. ån*, se *Anropa. R. emot*, med höga rop motsäga. (Fig.) *R. på*, berömma sig af, t. ex.: *r. på sina förtjenster*; äfv. högt omtala, t. ex.: *han r-r på, att jag fått mer än han. R. till Gud*, anropa G. *R. ut*, se *Utropa. R. öfver*, högt tala om, klaga öfver. — 3) (neutralt och aktivt) Med hög röst kalla. *R. någon* ell. *på någon. R. någon till sig. R. någon till hjälp. R. på hjälp. R. fram, in, ned, se Framropa, &c. R. tillbaka*, med rop kalla tillbaka. *R. upp, ut*, med rop upp- eller utkalla. — 4) (om brandvakter; neutralt och aktivt) Med höga rop tillkännagifva, hvad klockan är slagen. *Brandvakten r-r. R. timmarna*. — 5) (neutralt) Säges äfv. om korpens läte. *Korpen r-r. — Ropande*, n. 4.

ROPARE, m. 3. 1) En, som ropar. — 2) Ett slags trumpetformig pjes, hvari man ropar, då man vill blifva hörd på långt afstånd.

ROR, se *Roder*.

RORGÅNGARE, m. 5. Den, som står till rors, för att styra ett fartyg.

RORHÅKE, m. 2. pl. — *hakar*. Se *Fingerling*.

RORHUFVUD, n. 4. (skepp.) Toppen af hjertstocken, hvari rorpinnen är anbragt.

RORKETTING, m. 2. (skepp.) *R-ar* kallas tvenne kettingar, som äro fästade vid rorets akterkant, då de icke begagnas; men till styrtafjör, när ratten eller rorhufvudet blifvit skadadt.

RORKRAGE, m. 2. (skepp.) Dubbel segelduk, fastspikad på roret och omkring hålet i hvalfvet.

RORKULT, m. 2. Se *Rorpinne*.

RORLÅS, n. 3. (skepp.) En tråklöss, infogad i rorets för- och sidokant.

RORMALJA, f. 1. Se *Malja*, 2.

ROPANNA, f. 1. (skepp.) Ett jernstycke, fästadt vid akterstävlen, och i hvilket öfversta fingerlingen vandrar.

RORPINNE, m. 2. pl. — *pinnar*. (skepp.) En i ett hål uti rorhufvudet fästad träbom, medelst hvilken roret vrides.

RORSKÄNKEL, m. 2. pl. — *skänklar*. (skepp.) *R-klar*, en jern- eller tåg förlängning af rorkettingarna.

RORTALJA, f. 1. (skepp.) *R-jor* kallas de tafjör, som huggas emellan akterkant af storrosten och rorkettingarna, eller uti kauser i rorskänklarna.

RORÖGLA, f. 1. (skepp.) Se *Malja*, 2.

ROS, f. 1. I. 1) Benämning på de särskilda blomsterarterna af släktet *Rosa*, såsom Törnros, Provinsros, Damaskenerros, Bengalisk ros, m. fl. Brukas isynn. om Törnrosen. (Ordspr.) *Ingen r. utan törne*, ingen glädje utan tillblandning af någonting bittert. — 2) (i allm.) Blomster. *Plocka r-or*. (Fig. fam.) *Dansa på r-or*, lefva säll, hafva allt efter önskan. — 3) Figur, som liknar en ros, t. ex. på tyg. Se äfv. *Bandros*. — 4) (fam.) Smekord till en flicka. *Min r.!*

ROS, f. sing. def. II. (af grek. *Erysipelas*) *R-en*, ett slags sjukdom, bestående i en inflammation, som sträcker sig blott till huden på någon kroppsdela, ofta åtföljd af blåsor, hvilka innehålla en gul fuktighet.

ROS, n. sing. indef. III. Beröm.

ROSA, v. a. 1. Berömma, prisas. *R. sin vara*.